

POHODNIŠTVO... PLEZANJE... PUSTOLOVSKE AKTIVNOSTI... ŠT.1

www.drustvo-strmina • drustvo.strmina@gmail.com • www.europeansummitsproject.com

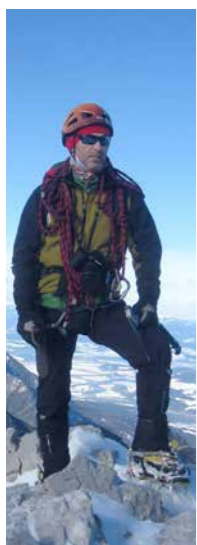
JANUAR, 2015

ZIMSKA UVERTURA NA ZELENICI

Intervju SAŠO BENETEK

ČEVLJI ZA ZIMSKÉ TURE

KONČNO!

Boris Strmšek Strmina

Strmina je tukaj, pod strmino so ravnine, nad njo pa modro nebo. No, tokrat bolj sivo z velikimi belimi snežinkami. Zima je čas, ko... Kaj že? Ko je vse belo in narava počiva? Hm, še kakšen dan nazaj sem videl cvetoče marjetice na zelenici ob cesti. In zelenica je bila še kar spodobno zelena, povsem neobičajno za ta letni čas. Nekaj podobnega je bilo tudi v gorskem svetu. Zelo malo snega, pa še tisto revščino je ponekod odpihnil veter. Toda, nikar ne podcenjujmo takšnih razmer, saj ima vsaka podoba gora svoje dobre in slabe strani. Če ni dosti snega, to še ne pomeni, da nas ne more odnesti plaz. Tudi ne pomeni, da lahko hodimo po gorah pomanjkljivo opremljeni, da dirjamo po gorskih vrhovih sem ter tja za rekorde, da ne potrebujemo znanja ter izkušenj za (pretežno) kopne zimske ture... V bistvu pomeni, da moramo biti še bolj previdni in imeti še več izkušenj. Prav zato se bomo občasno družili. Tako na straneh Strmine, kakor tudi z Društvom Strmina v gorskih strmi-

Ja, res, končno! Končno je sneg. Ko gledam skozi okno, ne morem verjeti, da je to res. In končno smo sestavili teh nekaj strani, naših društvenih novic ali zbornika ali digitalne revije ali kakorkoli bi tole poimenovali. Namenjena je - VAM, ljubiteljem narave in pustolovščin.

nah. Pa ne samo strminah, temveč v naravi med zemljo in nebom. Imamo veliko idej, želja, ciljev. Nekaj jih bomo zagotovo uresničili. Nekatere v dobri družbi, nekatere na samotnih poteh. Vselej z namenom, da bodo naši razgledi dobri, da bomo našli zgodbe in jih delili z vami. Saj gre za to, da delimo naše znanje, izkušnje, zgodbe, pozitivno energijo in lepe razglede. Pohajkovali bomo čez travnike in gozdove, se potepali po gričih in dolinah, se povzpeli na kakšen hrib, se spustili v podzemni svet, kolesarili čez drn in strn, plezali na gorske vrhove, se potapljali v morskem kraljestvu, smučali z alpskih vršacev, se odpravili v tuje dežele in gorstva, lenarili tudi na kakšni morski obali, spoznavali različne kulture in zgodovino... Vabljeni, da se nam pridružite! •

izdaja: Društvo za pustolovske aktivnosti STRMINA, Maroltova 30, 2000 Maribor
besedila in fotografije: Boris Strmšek, Tamara Leskovar
postavitev: Polona Mesec

SLIŠALI SMO

Hrvaški alpinist in himalajec Stipe Božič ob predstavitvi prevoda njegove knjige K2 - zmagoslavje in tragedija: »Alpinisti nismo nobeni super heroji, tudi nas namreč zebe, le priznati tega nečemo... »

SAŠO BENETEK

Ljubitelj gora, pobudnik hribovskih tur in drugih doživetij.

Kaj tebi kot zelo aktivnemu pohodniku in pobudniku planinskih potepanj pomeni oznaka »dobra tura«?

Oznaka dobra tura mi pomeni celostno doživetje, kjer se vse - izbor ture, okolje in vreme poklopi, da le-ta ostane še dolgo v spominu. Pa da prijatelji iz skupine, ki gredo z mano maksimalno uživajo v gorskem okolju, sproščnem klepetu in da kaj novega doživijo.

Se ti zdi, da so družabna ali socialna omrežja lahko koristna pri zahajanju v gorski svet in naravo?

Družabna omrežja so koristna, preko facebooka sem spoznal veliko prijetnih ljudi, s katerimi se zadnja leta družimo v hribovih.

Zaupaj nam nekaj zanimivih ciljev, na katere nas boš povabil v kratkem...

Pred kratkim je facebook skupina Hribolazec praznovala 5. obletnico. Trenutno ima skupina 3739 članov, namenjena je ljubiteljem gora in druženju.

V kratkem imam v planu: Lisco s Planine pri Sevnici preko Rudenika in Ješivca; Sv. Ano, Grmado in Kamen vrh nad Ribnico; Javorč nad Žirmi in Slajko nad Hotavljami; Ojstrnik. Ostalo pa sproti, sem oseba, ki ima določene ture v ožjem in širšem izboru, kam točno pa se bo šlo, pa se odločam teden pred vikendom, v katerem se bo tura izvedla. •

ZIMSKA UVERTURA NA ZELENICI

**Boris
Strmšek**

Sonce že prav prijetno pozdravlja in greje, ko čez sedelce pogledamo na Suho ruševje. Pričakovano, pa vendar zelo nenavaden pogled za ta letni čas. Redke zaplate snega, ki pokrivajo melišča in se skrivajo med ruševjem, so vsekakor neobičajne za ta letni čas, ko bi morala biti pobočja pod Vrtačo pokrita s snežno odejo in bi to bil pravi raj za turne smučarje. Toda nič hudega, nas to vsekakor ne ovira na poti proti našemu cilju. Po ozki poti, kjer se menjavata sneg in grušč, se pod razgibanim skalnim grebenom Na Možeh v dolgi vrsti blago vzpenjamo proti Palcu in Zelenjaku na koncu krnice. Tu in tam je potrebno uporabiti cepin, da skopamo v sicer redko trdo snežno podlago kakšno stopničko za lažjo hojo, sicer pa brez težav pridemo do sedelca Žleb (1916 m), ki deli ta dva vrha. Odločimo se za Palec (2026 m), kamor vodi neoznačena pot, ki

je sedaj večinoma kopna, a vseeno nekoliko posuta s snegom. Natakemo dereze, ki bodo tokrat precej praskale po skali, vendar tudi to je del zimskega gorništv. Ko smo pripravljeni, se vrsta premakne in počasi napredujemo proti vrhu Palca, ki je v običajnih zimah precej bolj zimski, kakor sedaj. V slabi uri smo po pretežno skalni in nekoliko poledeneli poti pri križu na vrhu gore, kjer sledijo čestitke in občudovanje razgledov sončnega dne. Tudi ta tura je bila del našega skupnega nabiranja novih izkušenj iz zimskega gorništv, čemur je bil namenjen naš prvi skupni vikend v letu 2015.

»Zimska uvertura v 2015« smo poimenovali naše druženje na Zelenici prvi januarjski vikend. Na Ljubelju nas je pričakalo jasno sobotno jutro. Ko smo se zbrali ter krenili proti Gorniškemu učne-

mu centru (GUC) oziroma Domu na Zelenici (1536 m), so megle počasi skrile jasno nebo in dan je nato minil v iskanju snega, ki se je skrival v megli. Naš sobotni cilj je bil spoznavati in vaditi osnovne zimske gorniške veščine, brez katerih ni varnega gibanja v zasneženih gorah. Predvsem hoja z derezami in cepinom je tista osnova, kateri smo se posvetili, čeprav snežne razmere niso bile prav idealne. Povzpeli smo se na sedlo, ki deli grebena Ljubeljščica in Na Možeh, Avstrijci ga imenujejo Selenitz Sattel, naše ime pa je Čez Pod (1686 m). Iskanje snega smo nadaljevali po poti proti Suhemu ruševju, kjer smo pod grebenom Na Možeh poiskali nekaj snežnih zaplat, da smo lahko vadili zaustavljanje padca s cepinom. Ob sila previdnih začetkih so se nato udeleženci razživel in na koncu bili vsi kot otroci, ki se valjajo po snegu. Lakota nas je pregnala nazaj v koč, po premoru smo prešli na drugo vajo.

V nadaljevanju smo najprej predstavili plazovno opremo – plazovne žolne, sonde in lopate, nato pa »iskali zasute v snežnem plazu«. V bistvu je to zelo koristna igra skrivanja in iskanja, kjer lahko vadimo način in hitrost iskanja, ki nam lahko v resničnih razmerah izredno pomaga. Snežni plazovi so namreč ena od najpogostejših nevarnosti v zimskih gorah ter med največjimi vzroki za smrtne nesreče. Vsekakor je uporaba plazovne opreme zelo pomembna, čeprav to še zdaleč ne pomeni, da bomo varno hodili v gore, tisto je še vedno odvisno predvsem od nas samih in naših izkušenj. Bomo pa lahko z ustrezno opremo bistveno hitreje našli zasute v plazovih, če do tega že pride. Čas je ob tovrstnih nesrečah izrednega pomena, predvsem mora biti reakcija soudeležencev oziroma tistih, ki se nahajajo v bližini nesreče, izredno hitra in pra-

vilna. To pa seveda ne gre brez uporabe plazovne opreme in izkušenj pri rokovanju z njo. Prav zato so takšna izobraževanja ter vaje koristna in pomenijo korak k naši varnosti. Prva je zavest, da uporabljamo primerno opremo, drugo pa usposobljenost v rokovanju z opremo. Tokrat smo poiskali vse, kar smo zakopali v sneg, eni hitreje, drugi počasneje, spoznali smo različne tipe plazovnih žoln in vsekakor bomo tovrstne zadeve vadili tudi na prihodnjih srečanjih. Večerno predavanje s predstavitevijo vseh možnosti zimskega gorništv je bilo zaključek pestrega dneva. Tura naslednji dan je bila krona našega tokratnega druženja. Žal so nam nekatere predvidene vaje preprečile razmere, vsekakor pa bomo tudi na prihodnjih srečanjih posvečali nekaj časa nabiranju znanja ter novih izkušenj, skratka varnosti. Tako bodo naši razgledi na turah lahko še veliko lepši. •

Uporaba plazovnih žoln je lahko na tečajih prav zabavna igra, kjer dobimo izkušnje, ki lahko nekoč rešijo življenje. Plazovna oprema, ki bi nas naj spremljala ob zimskih razmerah v gorah, vsekakor zahteva nekaj izkušenj pri uporabi.

MADŽARSKA – KÉKESTETŐ (1014 m)

Tamara
&
Boris

Najino prvo poglavje potepanja po najvišjih vrhovih evropskih držav sva pričela na Madžarskem. Marsikdo bi mislil, če seveda Madžarske še ne pozna iz lastnih izkušenj, da je to ravninska država, kjer je govor o vrhovih bolj šala, kot pa resna stvar. Toda, vsekakor naju je ta država, ki je umeščena na prostoru nekdanjega Panonskega morja, v tej smeri nekoliko presenetila. Že ko sva kolesarila ob Blatnem jezeru, sva spoznavala razgibano gričevje na severni strani jezera, ki je znano tudi po – vulkanih. Seveda nekdanjih, že davno ugaslih, toda njihova značilna oblika izstopa in jih ni težko prepoznati. Tudi kamnine so na tistih koncih seveda povsem vulkanske, veliko je bazalta, dokaz nekdanje vulkanske aktivnosti pa so izviri termalne vode, ki jih je kar nekaj in s tem tudi zdravilišč.

Najvišji vrh Madžarske je Kékestető, ki s svojimi 1014 metri ni za naše razmere nič posebnega, vendar pa predstavlja kot osrednji del pogorja Mátra na severu države zanimivo destinacijo, kjer lahko v zimskem času tudi – smučamo. Planotasto gozdnato pogorje, kjer je veliko možnosti za pohodništvo in kolesarjenje, je vulkanskega izvora, njegov najvišji vrh pa ugasli ognjenik. Od njegove aktivnosti je minilo že okoli 10 milijonov let. Umeščen je med mesti Gyöngyös in Eger, najino izhodišče je bilo blizu prvega. Odločila sva se, da se na vrh odpraviva s kolesom. Izhodišče je bil kamp v vasi Sasto, blizu je tudi naravni rezervat in najvišje ležečo jezero na Madžarskem. Do vrha sva naredila okoli 10 kilometrov, deloma po asfalti cesti, deloma pa po gozdnih poteh, kjer vodijo tudi pohodniške poti. Pone-

kod sva se prebijala po zelo ozkih stezah skozi goščavo, ponekod je kolo opletalo z ramena, slabih 500 višinskih metrov vzpona pa sva zaključila po cesti, ki vodi iz vasi Mátrahaza do samega vrha, kjer se nahaja tudi 176 m visok televizijski stolp. Spust z vrha nazaj do izhodišča sva si deloma poenostavila s kolesarjenjem po smučarski progi, da je bilo več adrenalina. Ampak pozor – luknje v travnati podlagi so lahko nevarne, Tamara je to izkusila in si vožnjo popestrila s pravim premetom, na srečo brez posledic. Potepanje po pogorju Mátra sva zaključila z raziskovanjem zgodovine, kulture in etnologije. Ugotovila sva, da tukaj raste tudi kvalitetna vinska trta, saj je iz teh koncev tudi znameniti Tokaj, pa Egri Bikaver in še kaj. Ostanke gradov in mogočnih trdnjav v vaseh in mestih ter prijaznost ljudi, ki sicer govorijo nam povsem nerazumljiv jezik, je vsekakor povabilo za še kakšen obisk v prihodnosti. •

KULINARIKA za raziskovalce strmin

V GORAH JEJTE TO, KAR IMATE RADI!
(oziroma tisto, kar imate zraven v nahrbtniku...)

En recept na brzino – SKUTINA ENERGIJSKA BOMBA

Če boste na turi ves dan in se bo treba kar »pomarat«, je najbolje, da poskrbite za neke vrste energijsko bombo, ki jo boste kar po žlicah aktivirali. Pol kilograma skute (nepasirana, v plastičnem lončku) pomešajte s pestjo rozin (naj bodo mehke) in tremi velikimi žlicami medu. Tudi cimet v prahu zagotovo ne bo škodil oziroma bo dal še boljšo aromo. Vse dobro pomešajte, posodo zaprite in jo preventivno še zaščitite s kakšno neprepustno vrečko. Mešanica opreme in skute z medom vsekakor ni to, kar bi si želeli imeti v nahrbtniku. Ne pozabite na žlico. In dober tek!

ČEVLJI ZA ZIMSKE TURE

Boris Strmšek

Pogosto dobim vprašanje, kakšne čevlje si naj ljubitelji gora nabavijo. Še posebej za zimske ture so večina v kar precejšnji dilemi glede tega. Marsikdo bi imel seveda čevlje, ki bi bili tako za poletne ture, kakor tudi za zimo, vendar to seveda ni tako enostavno. Primerni in predvsem kvalitetni čevlji za zimske ture niso najbolj primerni za kopne ture, saj so trdi in nekoliko okorni za hojo po terenu brez snega. In tako mimogrede, jih je tudi škoda za kopni svet, saj se bodo veliko prej uničili, kakor se bodo v snegu. Tisti čevlji, ki so super za poletje, so večinoma premalo odporni za snežne ture. Ali pa vsaj niso za dolgotrajne zimske ture v ekstremnih razmerah. Nekaj modelov čevljev je dokaj uporabnih na obeh področjih, vendar sčasoma pričnejo puščati vodo in so nato uporabni samo še za kopne ture.

Pred nakupom se je potrebno vprašati predvsem, kaj bomo počeli s čevlji. Ali gremo samo občasno na sneg, kjer bomo le hodili, ali bomo čevlje uporabljali za številne zimske pohodniške ture ali pa bomo pozimi s čevlji tudi plezali?

Torej, izbira čevljev je odvisna od stopnje našega gorništva. Če bomo le občasno zavili na snežna pobočja, imamo kar veliko izbiro in se držimo predvsem čevljev, ki so lahki in imajo membrano, ki nas ščiti pred vlago. Za tisto drugo skupino, je izbira že zahtevnejša. Tukaj morajo biti čevlji trši, imeti morajo robove za pritrnitev derez (vsaj zadaj), dolgotrajna nepropustnost je tukaj že osnovna zahteva, čevlji pa nas morajo vsaj nekoliko ščititi pred mrazom. V to skupino lahko uvrstimo čevlje, kot so GARMONT Tower Plus GTX, LA SPORTIVA Trango Alp GTX in Trango Guide GTX, KAYLAND Apex Evo in Apex Guide Evo, ASOLO 6B+ GV, SALEWA Condor Evo GTX, SCARPA Rebel Lite GTX, ALPINA Anapurna, Peak A in Teton, nekateri proizvajalci pa imajo na voljo še ženske izvedbe določenih modelov.

Tisti najzahtevnejši gorniki, med katere štejemo tudi alpiniste, ki veliko časa preživijo v zimskih gorah in obenem tudi v večjih nakloninah, pa bodo bolj zadovoljni s čevlji, ki spadajo v najbolj ekstremno kategorijo (če odmislimo seveda čevlje za himalajske osemtisočake) in žal obenem tudi najdražje. Tukaj gre vsekakor izbirati med čevlji, kot

so LA SPORTIVA (Nepal Extrem, Nepal Evo GTX, Batura 2.0 GTX, Cube GTX, Baruntse), MAMMUT (Eisfeld High GTX), KAYLAND (Super Ice Pro), SCARPA (Mont Blanc Pro GTX, Omega), ASOLO (Eiger GV, AFS Evoluzione, AFS 8000), SALEWA (MS Pro Guide), mogoče lahko tukaj dodamo tudi ALPINA Lhotse, če naštejemo to, kar je možno dobiti pri nas. Vsekakor ima La Sportiva široko paleto čevljev, nekako so najpopularnejši pri nas zaenkrat še vedno Nepal Evo GTX, mogoče tudi zaradi tega, ker vseh znamk, modelov in številki niti ne dobimo na našem tržišču. Če boste obiskali

na primer Chamonix, se vam bo vsekakor na široko odprlo obzorje pri izbiri vsakovrstne gorniške opreme. Nekateri sicer še vedno prisegajo na »plastične čevlje« oziroma takšne, ki so s plastično školjko in notranjim čevljem ali »dvojne« čevlje. Scarpa Omega je tukaj zelo hvaljena, Asolo AFS 8000 pa vsekakor tudi zelo dober čevljev za večdnevne zimske ture. A najpomembnejše pri izbiri čevlja je to, da vam čevljev zelo dobro paše na nogo oziroma je narejen za vašo obliko noge. Tukaj pa vam težko kdo svetuje, to morate pa preizkusiti in občutiti sami. Seveda je druga pomembna zadeva debelina vaše denarnice in vizualna podoba. Predvsem si za nakup vzemite čas. ●

BLOG

... pa TAka

Ne vem, kdaj se je pravzaprav začelo....

Ob poškodbi, nesrečnega 1. 1. 2014, in prisilnem mirovanju, ko je potrebno zaposliti um, ker se telesa ne sme preveč obremenjevati? Ali 2. 5. 2013 v zadnjih korakih do vrha Elbrusa, najvišjega v Evropi, ko se mi je odvrtel film mojega življenja in sem spoznala, kaj pravzaprav hočem? Ali v mesecu januarju istega leta, ko sem ga prvič srečala in ga takoj vzljubila? Končno nekdo, ki govori več kot jaz in je zaljubljen v stene in gore. Ali 10. 7. 2009, ko sem s Petrom stopila na Mont Blanc, zame takrat najvišjo goro in doživela svoje tihe sanje? Ali pred davnimi leti, ko sva se dvajsetletnici podali na Veliko planino ter kljubovali dežju in megli? Takrat sem se zavedala, da je priti na vrh in pogledati na drugo stran, to kar iščem in hočem. Ali v zgodnjem otroštvu, ko sem se pri desetih letih podala z očetom na potep po Pohorju, od Ruš čez pragozd do Ruške kočice in nazaj? Še danes se dobro spomnim, kako bi z lahkoto odšla naslednji dan spet, oče pa še nekaj časa ne.

Ves ta čas sem sanjerala o visokih gorah, kolesarskih potepanjih in popotovanjih, si močno želela in sanje so postajale resničnost. Mnogo osvojenih vrhov in preplezanih sten, kolesarskih potovanj in potepanj mi je obogatilo življenje. Sama, v dvoje ali pa v družbi sinov in prijateljev.

Začetek v bistvu sploh ni važen. Vem le, da od nekdanj ljubim naravo, vonj gozda in piš vetra. Vem, da me gore in njih stene vlečejo kot magnet, pa naj bo sonce, dež ali sneg. Vem, da je zame življenje gibanje. In vem, da je nora in čudovita doživetja lepo z nekom deliti. Zato vam vsake pa take kaj napišem in vas popeljem po moji poti.

ŽIVLJENJE JE KRATKO, ŽIVI SVOJE SANJE!

Tamara Leskovar

DOBIMO SE OB POLNI LUNI - PECA (2125 m)

Naše druženje okoli polne lune bo tokrat potekalo na gori Kralja Matjaža – Peci. Slučajno naša tura s tečajem sovpada s prireditvijo »Gradovi kralja Matjaža«, kar bomo izkoristili tudi za ogled ledenih gradov in skulptur, ki nastanejo na planoti Mitnek (naselje Podpeca) pod Peco. Soboto bomo izkoristili za vzpon do Doma pod Peco (1665 m) in nato za nočni pohod na najvišji vrh Pece Kordežovo glavo (2125 m), nedelja pa bo rezervirana za ogled ledenih gradov. Obenem nas čaka tudi nabiranje novega znanja ter izkušenj, tokrat se bomo posvetili orientaciji v gorah in uporabi opreme za iskanje zasutih v snežnem plazju. Ne bomo pozabili na uporabo derez in cepina, saj je v zimskem času to osnova varnega zahajanja v gorski svet. Seveda bo vikend ob nabiranju no-

vega znanja ter izkušenj in vadbi gorniških veščin potekal tudi ob prijetnem druženju, pa ob kakšnem kulinaričnem užitku ter v iskanju novih ciljev. Tura je primerna tudi za neizkušene pohodnike kar se tiče zimskih razmer v gorah. S plazovnimi žolnami bomo vadili iskanje v snegu, s kartami, višinomerji in kompasi pa se bomo poskušali orientirati, pa tudi GPS naprave bomo spoznali.

Dobimo se v soboto, 31.1.2015 ob 10. uri pri Marketu TUŠ v Mežici. ●

DRUŽENJA S STRMINO

- 14. in 15.2.2015 - Turna smučarija na Valentinovo (Komna)
- 7. in 8.3.2015 - Dobimo se ob polni luni: Okrešelj - Tečaj gibanja v zimskih razmerah - zahtevnejši zimski vzponi

NEKAJ ZANIMIVIH DOGODKOV:

- 12.2.2015 ob 19. uri: Potopisni večer - Turčija (Plezalni center Ljubljana - več na www.plezalnicenter.si)
- 23. - 27.2.2015: 9. festival gorniškega filma Domžale (program na www.imffd.com)
- 30.4. - 10.5.2015: Trento, Italija - 63. festival gorniškega filma in 29. mednarodni sejem gorniških knjig